

DECIZIE

03 iulie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Liubovi Cambur, reprezentată de avocatul
Mihail Cotar,

în cauza civilă la cererea lui Iosif Dragnev privind constatarea faptului
acceptării succesiunii și constatarea raporturilor de rudenie,

împotriva încheierii din 22 martie 2019 a Curții de Apel Comrat prin care s-a
restituit cererea de apel depusă de Liubovi Cambur, ca fiind depusă în afara
termenului legal,

c o n s t a ț ă :

La 27 iulie 2017, Iosif Dragnev a adresat în judecată cerere solicitând
constatarea raporturilor de rudenie, anume că Ecaterina Dragneva, născută la XXX
și Anna Dragneva, născută la XXX, sunt verișoare pe linie paternă; constatarea
faptului acceptării succesiunii după decesul Ecaterinei Dragneva survenit la XXX,
cît și locul deschiderii succesiunii XXX.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-
Lunga, a fost admisă cererea depusă de Iosif Dragnev.

S-a constatat raportul de rudenie între Ecaterina Dragneva, Anna Dragneva și
Iosif Dragnev, anume că Ecaterina Dragneva, născută la XXX și decedată la XXX,
Anna Dragneva, născută la XXX și decedată la XXX, sunt verișoare cu Iosif
Dragnev, născut la XXX.

S-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Iosif Dragnev după decesul
Ecaterinei Dragneva, și anume: a terenului agricol, cu suprafața de 0,3638 ha,
numărul cadastral XXX; a terenului agricol, cu suprafața de 0,8018 ha, numărul
cadastral XXX; a terenului agricol, cu suprafața de 0,6007 ha, numărul cadastral
XXX; a terenului agricol, cu suprafața de 0,0657 ha, numărul cadastral XXX,
situate în extravilanul XXX.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 decembrie 2018 Liubovi
Cambur a declarat apel solicitând, casarea hotărârii din 26 octombrie 2018 a
Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

Prin încheierea din 22 martie 2019 a Curții de Apel Comrat, s-a restituit cererea de apel declarată de Liubovi Cambur împotriva hotărîrii din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadîr-Lunga, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului.

La 08 aprilie 2019 Liubovi Cambur, reprezentată de avocatul Mihail Cotar, a declarat recurs împotriva încheierii din 22 martie 2019 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea încheierii cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a menționat că Liubovi Cambur a comunicat primei instanțe dezacordul său cu hotărîrea din 26 octombrie 2018, solicitând eliberarea hotărîrii motivate. Pînă în prezent nu a recepționat hotărîrea motivată. Totodată a menționat că a făcut cunoștință cu materialele dosarului și cu dispozitivul hotărîrii Judecătoriei Comrat, sediul Ceadîr-Lunga din 26 octombrie 2018 la data de 30 noiembrie 2018.

La 04 decembrie 2018 Liubovi Cambur, prin intermediul reprezentantului a expediat la adresa de e-mail a instanței cererea de apel prin care a contestat hotărîrea din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadîr-Lunga.

La 18 decembrie 2018 a expediat repetat cererea de apel, deoarece persoanele împuternicite de primirea corespondenței i-au comunicat că la 04 decembrie 2018 a avut loc o defecțiune tehnică și cererile expediate pe adresa instanței nu au fost recepționate.

A menționat că judecătorul S.Pilipenco prin răspunsul nr.8960 din 21 decembrie 2018 a refuzat eliberarea hotărîrii motivate, deși un asemenea răspuns nu a primit în realitate și nici nu a cunoscut că de fapt există un asemenea refuz al instanței, așteptând examinarea cererii de apel de către Curtea de Apel Comrat.

A indicat că încheierea de restituire a cererii de apel nu corespunde exigențelor legale. Dînsa nu a participat la examinarea cauzei în prima instanță, nu a fost înștiințată legal, deși participanții la proces cunoșteau că ea se află peste hotarele țării. Mai mult, corespondența era expediată pe o adresă care nu-i aparține, domiciliul său fiind XXX, în timp ce instanța expedia corespondența pe adresa XXX. Astfel instanțele au încălcat normele de drept procedural, și anume judecarea cauzei în absența sa.

A indicat că afirmația instanței de apel, precum că a omis termenul de declarare a apelului este incorectă, și în cazul în care instanța va considera ca fiind corectă omiterea termenului, solicită repunerea în termen în temeiul art.116 Cod de procedură civilă, deoarece toată această perioadă, cît și în prezent recurenta se află la muncă peste hotarele țării.

Potrivit prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 22 martie 2019, fiind expediată în adresa părților la proces la 25 martie 2019 (f.d.151). Totodată la dosar lipsește confirmarea recepționării încheierii contestate de către recurentă.

Prin urmare, recursul declarat de Liubovi Cambur, reprezentată de avocatul Mihail Contar la 08 aprilie 2019 a fost depus în termenul stabilit de lege (f.d.169).

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Codul de procedura civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și necesar de respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform materialelor din dosar, la 26 octombrie 2018 Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga a pronunțat dispozitivul hotărârii judecătorești pe cauza dată, fiind expediată în adresa lui Liubovi Cambur la 02 noiembrie 2018 (f.d. 125).

La 20 noiembrie 2018 Liubovi Cambur a depus cerere în cancelaria Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, solicitând dosarul civil pentru a face cunoștință și a face copii în vederea contestării hotărârii la Curtea de Apel Comrat. În baza acestei cereri Liubovi Cambur a luat cunoștință cu materialele cauzei la 30 noiembrie 2018, conform mențiunii din cerere (f.d. 136).

La 04 decembrie 2018 de către Liubovi Cambur prin intermediul poștei electronice, a fost expediată în adresa Judecătoriei Comrat, pe e-mailul instanței jco@justice.md cererea de apel împotriva hotărârii din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, cu solicitarea de a-i fi eliberată hotărârea motivată pe caz. La 18 decembrie 2018 Judecătoria Comrat la rîndul său a expediat cererea de apel în adresa Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, aceasta fiind înregistrată la 18 decembrie 2018 cu numărul de intrare 8979 (f.d.137-140).

Prin răspunsul Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga nr.8960 din 21 decembrie 2018, Liubovi Cambur a fost informată că, cererea privind eliberarea hotărârii motivate nu poate fi admisă, așa cum cererea nu corespunde temeiurilor și termenului indicat în art. 236 Cod de procedură civilă. Totodată instanța a explicat lui Liubovi Cambur că urmează să adreseze instanței de apel cu solicitarea de a fi repusă în termenul de depunere a apelului, și doar după aceasta instanța va elibera hotărârea motivată (f.d. 141).

Deoarece în cererea de apel expediată de către Liubovi Cambur a fost indicată doar adresa de domiciliu a acesteia, răspunsul a fost expediat pe adresa indicată, și anume XXX, însă plicul a revenit cu mențiunea „plecat” (f.d. 142). Necătând la faptul că cererea de apel a fost semnată de avocatul Mihail Contar, atît în cerere, cît și în procura anexată lipsesc datele referitor la domiciliul sau sediul avocatului Mihail Cotar, din care considerent răspunsul nu a fost expediat și în adresa acestuia (f.d. 137-139).

Totodată la materialele cauzei se regăsește și cererea de apel depusă repetat la 14 martie 2019 de către Liubovi Cambur, prin intermediul avocatului Mihail Cotar (f.d.143).

În conformitate cu art. 362 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzută de art. 116.

Conform prevederilor art. 116 Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs. Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.

Colegiul reține că Liubovi Cambur, reprezentată de avocatul Mihail Cotar, în cazul în care a declarat apel în afara termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, considerând că din motive întemeiate a fost în imposibilitate de a se adresa în termen, era îndreptățită să solicite instanței de apel repunerea în termenul de declarare a apelului.

Instituția repunerii în termen este condiționată de formularea unei cereri în acest sens de către partea interesată, întrucât nu există o dispoziție legală expresă, care să îndreptățească instanța de judecată să se pronunțe din oficiu asupra acestei chestiuni.

Cu referire la argumentul recurentului precum că pînă în prezent recurenta nu a primit hotărârea motivată din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, cît și răspunsul instanței cu nr.8960 din 21 decembrie 2018, iar dînsa nu a fost înștiințată legal pentru a participa la examinarea cauzei în prima instanță, Colegiul îl consideră neîntemeiat or, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului de la data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, argumentele și circumstanțele expuse de recurentă puteau constitui ca temei doar de repunere în termen a apelului, însă nicidecum de a depune apelul peste 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Pentru apelant termenul de atac a început a curge din ziua imediat următoare de la pronunțarea dispozitivului hotărârii la 26 octombrie 2018 și a expirat la 26 noiembrie 2018, cererea de apel fiind depusă de către Liubovi Cambur, reprezentată de avocatul Mihail Cotar, cu omiterea termenului legal pentru depunerea apelului.

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

Astfel, soluția instanței de apel este legală și întemeiată și nu contravine prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului or, în lipsa unei cereri de repunere în termen instanța nu era îndreptățită să se expună asupra acestei chestiuni.

Aici Colegiul remarcă că, Liubovi Cambur încă la 20 noiembrie 2018, când a depus cererea pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, cunoștea despre litigiul care s-a examinat, cunoștea că a fost pronunțată hotărâre judecătorească pe care intenționa să o conteste la Curtea de Apel Comrat, a angajat avocatul Mihail Contar să-i reprezinte interesele în instanță. Însă cererea de apel a fost expediată abia la 04 decembrie 2018, peste termenul prevăzut de lege și fără să se solicite repunerea în termen a apelului, deși prin răspunsul Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga nr.8960 din 21 decembrie 2018 instanța a indicat expres necesitatea depunerii cererii privind repunerea în termenul de apel (f.d. 141).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, după cum a fost indicat anterior, potrivit art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, în cazul când apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, instanța o va restitui. Prevederile normei citate nu lasă la discreția instanței aplicarea sancțiunii procedurale, deoarece dispozițiile legale au un caracter imperativ și produc efecte procedurale ex jure pentru apelant, cu titlu de consecință a îndeplinirii defectuoase a actului procedural.

În această ordine de idei, Colegiul reține și dispozițiilor art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, potrivit cărora părțile au obligația să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar conform prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, îndeplinirea defectuoasă a unui act de procedură este susceptibilă suportării de către partea culpabilă a urmărilor nefavorabile, stabilite, la caz, de art.

369 Cod de procedură civilă, exonerarea fiind inadmisibilă în condițiile stabilite de reglementările procesuale civile în vigoare.

Prin urmare, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Liubovi Cambur, reprezentată de avocatul Mihail Cotar.

Se menține încheierea din 22 martie 2019 a Curții de Apel Comrat, adoptată în cauza civilă la cererea lui Iosif Dragnev privind constatarea faptului acceptării succesiunii și constatarea raporturilor de rudenie.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh